

σύγχρονο

ΦάσμαGroup
προπαρασκευή για
Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

μαθητικό φροντιστήριο

25 ^{ης} Μαρτίου 111	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ	☎ 210. 50.20.990 - 50.27.990
25 ^{ης} Μαρτίου 74	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	☎ 210.50.60.845 - 50.50.658
Γραβιάς 85	ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ	☎ 210.50.51.557 - 50.56.256
Πρωτεσιλάου 63	ΠΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ - ΙΛΙΟΝ	☎ 210.26.32.505 - 26.32.507

Μάθημα : ΑΡΧΑΙΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Καθηγητής : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ

Τάξη : Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ημερομηνία :

Όνοματεπώνυμο :

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πρωταγόρας (323d–e, 324a-c)

Ὅσα γὰρ ἡγοῦνται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς θυμοῦται οὐδὲ νοθετεῖ οὐδὲ διδάσκει οὐδὲ κολάζει τοὺς ταῦτα ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ᾦσιν, ἀλλ' ἐλεοῦσιν· οἷον τοὺς αἰσχροὺς ἢ σμικροὺς ἢ ἀσθενεῖς τίς οὕτως ἀνόητος ὥστε τι τούτων ἐπιχειρεῖν ποιεῖν; Ταῦτα μὲν γὰρ οἶμαι ἴσασιν ὅτι φύσει τε καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται, τὰ καλὰ καὶ τὰναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς οἴονται γίνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις, ἐὰν τις ταῦτα μὴ ἔχῃ, ἀλλὰ τὰναντία τούτων κακὰ, ἐπὶ τούτοις που οἱ τε θυμοὶ γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νοθετήσεις. Ὡν ἔστιν ἓν καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀσέβεια καὶ συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς.

Ἐνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νοθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὔσης. Εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὧ Σώκρατες, τοὺς ἀδικοῦντας τί ποτε δύναται, αὐτό σε διδάξει ὅτι οἱ γε ἄνθρωποι ἡγοῦνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετῆν. Οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, ὅτι ἠδίκησεν, ὅστις μὴ ὥσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται – οὐ γὰρ ἂν τό γε πρᾶχθὲν ἀγέννητον θείῃ – ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὐθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. Καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτῆν εἶναι

ἀρετήν· ἀποτροπῆς γοῦν ἔνεκα κολάζει. Ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν ὅσοιπερ τιμωροῦνται καὶ ἰδία καὶ δημοσία. Τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται οἳ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὐς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι οἳ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ Ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετήν. Ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἳ σοὶ πολῖται καὶ χαλκῆως καὶ σκυτοτόμου συμβουλευόντος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται, ἀποδέδεικται σοι, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς, ὥς γέ μοι φαίνεται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε τα αποσπάσματα: «Ταῦτα μὲν γὰρ οἶμαι... γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις» καὶ «Οὐδεὶς γὰρ κολάζει... ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα».

(Μονάδες: 10)

B1. «ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν»: Ποιος εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ποιο τὸ παιδευτικὸ νόημα τῆς ἔλλογης τιμωρίας κατὰ τὸν Πρωταγόρα;

(Μονάδες: 10)

B2. Να αξιολογήσετε τὴ θέση τοῦ Πρωταγόρα γιὰ τὴν παιδευτικὴ σημασία τῆς ποινῆς συσχετίζοντάς τὴν με τὴν κοινὴ ἀντίληψη τῆς εποχῆς του.

(Μονάδες: 10)

B3. «ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς οἴονται γίνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις, ἐάν τις ταῦτα μὴ ἔχη, ἀλλὰ τὰναντία τούτων κακὰ, ἐπὶ τούτοις που οἳ τε θυμοὶ γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις.» Λαμβάνοντας ὑπόψη ἀφενὸς τὴ φράση τοῦ πρωτότυπου κειμένου καὶ ἀφετέρου τὸ μεταφρασμένο ἀπόσπασμα, νὰ ἀναδείξετε τὶς παιδαγωγικὲς μεθόδους ἀγωγῆς που ἐπισημαίνει ὁ Πρωταγόρας κατὰ τὴν πορεία ἀπόδειξης τοῦ διδακτοῦ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς.

«Στὴν πραγματικότητα ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία νὰ διδάσκουν καὶ νὰ νουθετοῦν, συνεχίζοντας γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ. Ἀμέσως μόλις ἀρχίσει νὰ καταλαβαίνει ἓνα παιδί τι τοῦ λένε, καὶ ἡ παραμὰνα τοῦ καὶ ἡ μητέρα τοῦ καὶ ὁ παιδαγωγὸς τοῦ καὶ ὁ ἴδιος ὁ πατέρας τοῦ ἀγωνίζονται γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, γιὰ τὸ πῶς δηλαδὴ θὰ βελτιωθεῖ τὸ ἀγόρι, διδάσκοντάς το γιὰ κάθε του πρᾶξη καὶ γιὰ κάθε του λόγο καὶ ἐξηγώντας του ὅτι αὐτὸ εἶναι δίκαιο καὶ τὸ ἄλλο ἀδικο, καὶ ὅτι αὐτὸ εἶναι καλὸ καὶ τὸ ἄλλο αἰσχρο, καὶ αὐτὸ ὅσιο καὶ ἐκεῖνο ἀνόσιο, καὶ ὅτι αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ κάνεις καὶ αὐτὰ νὰ μὴν τὰ κάνεις. Κι ὅταν ἀκούει με τὴ θέλησή του, πάει καλά. Ἐάν ὁμως δὲν

υπακούει, τότε, με τις απειλές και τα χτυπήματα το "ισιώνουν", σαν δέντρο που λυγίζει και γέρνει. Κι ύστερα, όταν το στέλνουν στους δασκάλους, δίνουν εντολή να επιμεληθεί ο δάσκαλος περισσότερο την εὐκοσμία των παιδιών, παρά τα γράμματα και τη μουσική. Και οι δάσκαλοι άλλωστε γι' αυτό φροντίζουν κυρίως. Και μόλις τα αγόρια μάθουν τα γράμματα και είναι σε θέση στο εξής να καταλάβουν ένα γραπτό κείμενο, όπως μέχρι τώρα καταλάβαιναν τον προφορικό λόγο, τα βάζουν, καθισμένα στα θρανία τους, να διαβάζουν δυνατά τα ποιήματα των μεγάλων ποιητών και τα αναγκάζουν να μάθουν απ' έξω αυτά τα έργα, στα οποία υπάρχουν πολλές συμβουλές, αλλά και αναλύσεις για τα πράγματα, και έπαινοι και εγκώμια για τους αρχαίους ήρωες, προκειμένου το αγόρι να θελήσει να τους μιμηθεί και να έχει την διάθεση να γίνει παρόμοιος [...].» (Πλάτωνος Πρωταγόρας 325c5 - 326e5)

(Μονάδες: 10)

B4. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη Σωστό, αν είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Σωκράτης αναζητά την πρώτη αλήθεια, την αναλλοίωτη, που δεν επηρεάζεται από τις συνθήκες, που δεν εξαρτάται από τον άνθρωπο.
2. Η μήνυση κατά του Σωκράτη έγινε από τον Μέλητο, έναν πλούσιο βυρσοδέψη.
3. Από τον διάλογο «Πρωταγόρας» δεν μπορούμε να συναγάγουμε με ακρίβεια ποια είναι η πλατωνική αντίληψη για την αρετή.
4. Τα δύο πρόσωπα που θα επέμβουν κάποιες στιγμές στη συζήτηση Πρωταγόρα και Σωκράτη ήταν ο Κριτίας και ο Ιπποκράτης.
5. Στην περίπτωση των μεγάλων πολιτικών που, κατά το Σωκράτη, αδυνατούν να διδάξουν στα παιδιά τους την αρετή, ο Πρωταγόρας απαντά ότι η διδασκαλία δε γίνεται υπό μορφή μαθήματος.

(Μονάδες: 10)

B5. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις παρακάτω: οξύθυμος, ανελέητος, επίκτητος, βιαιοπραγία, εκτρέπομαι, μισαλλοδοξία, οίηση, υποδοχή, τμήμα, άφαντος.

(Μονάδες: 10)

Φιλοσοφούμεν γνησίως τε καὶ ἰκανῶς...